

سيواس شهري

آناطولی تورك تاريخى تدقیقا شدن

سیواس شهری

ملاز کرد محاربه سنه قادر قبادوقیا تاریخچه عمومی بر نظر — سیواس شهری و قلمه سی — ملاز کرد محاربه سندن
صوکره سیواسده تاسس ایدن حکمدار نظر — سیواس آبد و کتابه لری

یازاندر :

بالیکسر بهرلی
اوزون چارشیلی اوغلی
اسماعیل حق

B. M. M.	
Külphelesi	
Es. No. :	1929 / 158
Remiz :	1 / 1

معارف رلانی
ملی تعلیم و تربیه هیئتی اعضا سندن
رضوان نافذ

استانبول - دولت مطبعه سی
1346 هـ - 1928 م

معارف و لائق علی تعلیم و تربیہ دائرہ سنلے 13 شباط 928 تاریخ و $\frac{3014}{292}$ نومردلی
امرنامہ سیدہ برنجی دفعہ 3000 نسخہ اولادہ باصلیہ شدر.

آیری آیری زمانلرده لیسە مدیرلکی ومعارف، عمومی مفتشلیکی ایله سیواسده بولونمش
وبوش وقلیرغزی محلی تدقیقاته حصر ایتشدک .

. بو تدقیقاتغزی ، ایجاب ایذن ماخذلاره مراجعت ایله توسیغ وتوثیق ایدهدک بو اثری
وجوده کتیردک .

فزون وسطاده موقعی ، عمران وتجارتی اعتباریله پک مهم اولان سیواس ؛ بو کوزل تورک
شهری حقیقده کی تدقیقاتغزه اهمیت ویرهدک اثرمزک طبعنه مساعده بویوران محترم معارف
وکیلز نجاتی بک افندی ایله تلمیم وتربیه دائره سی هیئت محترمه سنه متشکرز .

1 کانون ثانی 1928

اسماعیل حقی رضوان نافذ

کتابیات

سیواس شہرینی یازارکن مراجعت ایتدیکنز باشلیجه اثرلر .

نورکده اثرلر

	1 - تاریخ انجمنی مجموعه‌لی
	2 - فیصری شهری
	3 - خیرالله افندی تاریخی
	4 - جغرافیا
	5 - جهاننا
	6 - اولیا چلی سیاحتنامه‌سی
	7 - ابن بطوطه سیاحتنامه‌سی ترجمه‌سی
	8 - عثمانلی تاریخی
	9 - فصول حل و عقد
	10 - منجم باشی تاریخی
	11 - سرآةالبر
	12 - سرى التواریخ
	13 - دوکینی نك تودك تاریخی
	14 - کنه الاخبار
	15 - تاج التواریخ
	16 - مناظرالعالم
	17 - سیواس ولایتی سالنامه‌لی
	18 - کوچوک آسیا
	19 - مرقاته الجهاد
	20 - نورکده سلجوقنامه
	21 - جغرافیا
	22 - کتابهلر
	23 - هیتیلر حقدده تدقیقات
	27 - عاشق پاشا زاده تاریخی
	28 - سجل عثمانی
حلیل ادهم بك	
خیرالله افندی	
بهرام دمشق	
کاتب چلی	
محمد شریف پاشا	
نجیب عاصم بك ، عارف بك	
عالی افندی	
جامع الدولك بر هیئت طرفدن ترجمه‌سی	
سمید پاشا	
شمعدانی زاده سلیمان افندی	
مترجمی حسین جاهد بك	
عالی افندی	
سمدالدرس افندی	
شارل تسکیه ، مترجمی سعاد بك	
عالی افندی	
آوردیا طیبی	
رائف محمود افندی	
اسهیل حق [اوزون چارشبلی اوغلی]	
رضوان نافذ	
تریا بك	

عربى از لر

تقى الدين نيمى	29 - الطبقات السنية في تراجم الخلفاء
جمال الدين ابن تيمزى ردى	30 - النجوم الزاهرة
شهاب الدين عمرى	31 - مسالك الابصار
نور الدين حسن الحلبي	32 - درة الاسلاك في دولة الاتراك
صلاح الدين صفدى	33 - المنهل الصاقى ، المستوفى بعد الواقى
صلاح الدين رافدى	34 - اعيان العصر واهوان العصر
مقربزى	35 - كتاب السلوك لمعرفة الدول والملوك
ابو الوليد محمد	36 - ابن شيخه تاريخى
ابن حجر عسقلانى	37 - الدرر الكامنة
"	38 - انباء القصر في ابناء العصر
ابن خلدون	39 - ابن خلدون تاريخى
كاتب چلبى	40 - فذلكه كتاب چلبى
محمد الحلبي	41 - محفة الانبيا في تاريخ حاب القها
بدر الدين محمود عيني	42 - عقد الجمان
ابى القدا	43 - تقويم البلدان
ابن الاثير	44 - الكامل
ابى القدا	45 - تاريخ ابى القدا
"	46 - طريق الرشاد
ذكريا قزوئى	47 - آثار البلاد
شهاب الدين	48 - صيغ الاعشى
ابن عريشاه	49 - جيونامه

فارسي از لر

آقصرابى	50 - سلجوقنامه
ابن بيبى	51 - سلجوقنامه
شرف الدين بزدى	52 - جيونامه
ميرخواند	53 - حبيب السير
خواندمير	54 - روضة الصفا
محمد الله مستوفى	55 - زهة القلوب
عزيز استرآبادى	56 - بزم ووزم

فرائسزبە اثرلر

لوبا	57 - كوچوك آسيا
	58 - بوبوك آتسېقلوبەدى
وان بىرخىم ، خلیل ادهم بك	59 - سيواس و دېورېكى
دولورېيە	60 - مائيو وقاينامەسى
شالاندون	61 - قومەنلر تارىخى
بو اثرلرى اسماعيل حامى بك ترجه ايتىش	62 - راهب غرە غوار وقاينامەسى
ايستە دېكىمىز نوبىلرى تۇرە وېرەشلەردە .	63 - سربانى مېشل وقاينامەسى
	64 - مازە شال مولكەتكە مەكتوبى
	65 - مېنيونك عثمانلى تارىخى
ماك برون	66 - كوچوك آسيا

بولغۇدن بىشقە وقىلغۇدن وازك ھامشئە كوسترىلان كىتابلاردىمە استفادە ايدىلىش در .

برنجی قسم

ملازکرد

مخاربه سته قدر قاپادوقيا تاريخنه همومي و اجمالي بر نظر

اناطولى اسكى جغرافى معلوماته نظر آ پونت، قاپا دوقيا، بافلاغونيا، غالاتيا، فريزيا، ليديا.... الخ
كبي اسمبر آلتنده بر طاقم منطقه لره تقسيم اولونمشدى .

فرون اولى ده بو منطقه ل ثابت و معين حدود لره مالك دكلديلر . بونلر تاريخك جرياننه، حاكم ملترك
ادارى و عسكرى ملاحظه لرينه تابع اولارق بعضاً كنيشله مشلر و بعضاً ده دارالمش ويا پارچه لاشلردر .

قيزيل ايرماق حوضه سنك - يواسى احتوا ايدين و متعدد استيلاره معروض قالان قسمى ده شرقى
آناطوليك مختلف زماناره طائد تقسياتنده كاه پونت و كاه قبادوقيايه الحاق ايديش و روما امپراطورلغلك
صوك تشكيلاتنده ايسه (پونيقا ديوسهز) ينك برنجى (آرمانيا) آدى آلتنده بر ولايتى اولمشدر [1]
مع مافيه بحوالى تاريخى مقدرات نقطه نظرندن داهازياده قاپادوقيايه تابع اولدينى جهته (سيواس)
بو منطقه نك اجزاسندن صايلىق و اوصورتله تدقيق ايديلك اعجاب ايدر .

قاپادوقيانك تاريخجه معلوم اولان ايلك ساحلبرى هيتلردر . كچه هيتلرك قاپادوقيايه يرلشمه سندن
مقدم بوراسى، جنوبدن كلن سامى كتله لرك آقنلرينه معروض قالشمه ده بو آقنلر دواملى بر حاكيتك
تأسيسيله نتيجه لشمه مشدر .

اناطولى مركزى يابلاسنده (Hatushash = هاتوساس) (پنته ريا = بوغاز كوى) و (مازا قا =
سه زاره = قيصرى) اطرافنده تأسس ايدين هيت ايمپراطورلنى بالاخره توسع ايدرك آثوريلرك (پونت =
Kyzouadna) (ارمنستان Harre) (كوچوك ارمنستان Kashkaī) و (بوچوك كيلكيا Arzaina) اسملرني
يردكلى ساحلبرى ده حدودلرى داخلكه آلمش داه صوكر سوريه يه اوزاعش و مختلف عرفلره منسوب
مئلردن مئشكل بر (قونفده راسيون) وجوده كنيشمى . يكي كشفيات (خامورانى) دن صوكره هيتلرك
موقت بر زمان ايجون مهزوپوتاميايه ده حاكم اولدقلى ميدانه قوميشدر .

[1] لاويس - رامبونك بوچوك تاريخ عمومى

سیواسک بولوندیغی موقع (Kashai) منطقه‌سند ایدی . بوراسی بر طرفدن (قوکوسوس = کوکسون) دیگر طرفدن (تیلغارمو) یعنی (کورون) کیدلرینه حاکم اولمق اعتبارله عسکری بر اهمیت حازدی . [2]
 صوگ کشفیات میلاددن اول ایکنجی بیک سنه‌ک ایلك نصفنده و هیتت حاکمیتی ائساننده قاپادوقیاده کلدانی قولونیرلرک موجودیتی وکلدانی حرشک نفوذی میدانه قویمشد. تجارتله مشغول اولان کلدانیلر داها زیاده قیصری جوارنده کثیف بر حالده بولونبورلردی . صوگ حفریابنده الده ایدیلن خط میخی ایله محرر تابه‌تلر بونی کوسترمکدهدر .

(ق.م 713)ده آثوری حکمداری (صارغون) شاهده کی قوملره قارشی آچدیغی سفرده پارلاق مظفریتلر قازانمق اردولری قیزیل ایرماق قییلرینه قدر کورتومش و قاپادوقیایده فتح ایتمشدی ؛ معافیله آثوریلر بو منطقه‌ی اوزون مدت محافظه ایدمه‌میشلردر .

(637 ق.م)ده (مهد) حکمداری (کی آخسار) ، اردوسنی تنسیق و مهدیای قوتلی بر دولت حاکم کتیردکن صوکره (627) سنه‌نه دوغرو آثوری حدودلری کچمش و نینوایی محاصره ایتمشدی . فقط آثوریلرله متفق اولان (سبت) لرك مهدیایه تعرضلری آثوری‌یی انراضدن قورتارایلدی .
 (آثوریانیپال)ک قبل‌المیلاد 626 سنه‌سند و فاتی متعاقب کی آخسارله بابل حکمداری (نابو-آبال-اوتور) یعنی (نابو پولاصار) برلکده (نینوا) اوکنه کلدیله و شهری محاصره ایتدیله . اوچ سنه سورن شدتلی بر محاصره‌دن صوکره قورقونج ایمراطورلک محتمم پایتختی ضبط و تماماً تخریب ایدیلدی .
 شارل تکسیه‌ک (آنتونن) ک جدولدن نقله کوره اناطولی‌ده سبت استیلانسک (ایچ صو) موقعنه وبلکده داها ایبری‌یه دایاندینی اکلاشیلور .

بو جدولده (ساقوئونا) (ساقاقوئونا) اسملرنده ایکی شهر کورولوبورکه اولکیسنک موقعی ایچ صو طرفلرنده دیکرینک موقعی ایسه قیصری ایله (ناویوم = یوزغاد) آراسندهدر . بوایکی اسمک دلالتله مهدیای چکنیه‌رک قاپادوقیای اشغال ایدن قومک (سبت) لردن (ساقا) لر اولدینی تخمین ایدیه‌بیلیر .
 سبتلره مغلوب اولوب اونلره شرفسز بر مصالحه یا پیغمه مجبور اولان (کی آخسار) بالاخره بو مستولیلری پریشان ایتمکده موفق اولمشدر .

جنوبده آثوریه ایمراطورلنی اراضینی بابل حکمداری ایله پایلاشان (کی آخسار) غربده قاپادوقیای اشغال ایدهرک قیزیل ایرماق ساحلرینه دایانمشدی .

اوصیراده اناطولیده مهدیایه رقیب اوله‌جق بکانه قوت (لیدیا) ایدی . لیدیا حکمداری (آلیات) مملکتینک حدودی قیزیل ایرماغه قدر توسیع ایتمشدی . ایکی حریص حکمدارک بربرلریله چارپیشملری کچیکمه‌دی . حرب آلتی سنه سوردی . غالب و مغلوب بللی اولمادی ؛ نهایت برحاربه ائساننده کونشک طوتوماسی معبودلرک قان دوکولسنه راضی اولمقلری بولنده تفسیر ایدیلدی و بوسه‌ای حادنه محاصره‌ک نهایتله نهمسنه سبب اولدی (585 ق.م)
 قیزیل ایرماغک ، اولجه اولدینی کی ایکی مملکتک حدودی تشکیل ایتسی قبول ایدیلدی .

مهدیا ، دها صوکره فارس حکمداری (کیخسرو) ک اشغانله اوغراددی . تاریخک نامدار فاتحلرندن بری اولان (کیخسرو) مهدیایه تابع بوتون مملکتلری بو میاند قاپادوقیایده الده ایتدی .

ایرانلر زماننده (قات پاتوقا) یعنی قبادوقیا اراضیسی قیزیل ایرماقله فرات نهری آراسنده کی مملکتلرک مشترک اسمی ایدی .

دارا ؛ قیزیل ایرماقله فیژییا و پافلاغونیادن و فراتله ارمنستاندن آیریش بولونان قبادوقیایی ایکی ساتراپلغه آیرمشدی . (بویوک قبادوقیا) و (پونت قبادوقیاسی) .
بالاخره بو ایکی ساتراپلق برلشدیریش و بورایه عمومی قوماندانلق صلاحیتلرینه ده مالک اولان بر باش ساتراپ تعیین ایدیلشدی . [1]

(استرابون) دن اوکرندیکمز کوره بویوک قبادوقیا بوز قیر ساحهسی ایدی ، اورماندن محرومدی . بوراده اغاچ اولمیدنی ایچون نئو انشامی مشکلدی . قابل زرع اراضیده یالکنز بوغدای اکیله بیلوردی . اهالی سفیل منظرملی کویلرده اوتوریور وداها زیاده حیوان بسله مکه مشغول اولویوردی .
پونت قبادوقیاسی ایسه اورمانلقدی ومدن اعتباریله ده زنگیندی برحیی قسمک مرکزی (مازاقا= قیصری) وبللی باشلی شهرلری ده (نی کتا = نیکده) (نیسا = نوشهر) مرعش ، قیر شهر و جنوبی (قومانا) ایدی . سیواس حوالیسی ایله (تمیسیر) دینی و تجاری بر مرکز اولان شمالی قومانا [کومه نهک] [2] ایکنجی قسمه داخلدی .

ایرانلیر قبادوقیاده اهالییه محکومیتلری حسن ایندیریمه چک برطرز اداره تطبیق ایتیلدی . بو زمانده قبادوقیاده روحانی برطاقم پرنسکلر موجوددی . ایرانلیر بو پرنسکلری الفا ایتمه مشلر ، انلرک امتیازلرینه حرمت ایتملر اراضیلری اوزرنده کی حقلری طانیملردی . [3]

مآکدونیا — ایران محارباتی ائناسنده اسکندر ، (ساویکداس) اسمنده برنی قبادوقیانک ضبطنه مأمور ایتدی . اهالی ایران حکومتنه صادق قاله رق ساتراپ (میتروبوزانهس) ک مرکز حکومتده بولونامه سنه رغماً مآکدونیا حاکمیتی قبولدن امتناع ایتدیلر . حتی (ارییل) محاربه سنده ایران اردوسنده معاون عسکر بولوندردیلر . [4]

اسکندر ، مجادله ایله مشغول بولونیدنی جهتله بو حوالیه اهمیت عطف ایدمه مدهی و قبادوقیالیلری تمام اطاعت آلتنه آلامادی .

اسکندرک وقتندن سوکره قوماندانلری اراسنده ظهور ایدن محاربه لر ائناسنده قبادوقیا بر آراق پافلاغونیا ایله برابر (ثومن) و یریلدی . قبادوقیا حکمداری ایکنجی (آریارات) بوتقیسه مخالفت ایتدی . اسکندرک اوغلنه نائب اولان (پردیقاس) ثومنه نی حمایه ایچون آریارات ایله حرب ایتدی واونی مغلوب و اسیر ایدهرک طائلهسی افرادیلر برلکده اولدوردی . [5] آریاراتک بر اوغلی ارمنستانه قاچارق قورتلدی .

[1] دارا زماننده ایران (127) ساتراپلغه آیریلشدی . بونردن اون دانهسی کوچوک آسیاده ایدی . دها سوکرالی بو 127 ساتراپلقدن اون باش ساتراپلق تشکیل ایدیلدی . کوچوک آسیاده درت باش ساتراپلق واردی . بونردن بری ده قات پاتوقا (قبادوقیا) ایدی .

[2] بو ، (قومانا) توادک ایکی ساهت یقینده ویشیل ایرماق ساحلنده کی (کومه نهک) موقنده ایدی .

[3] صحیفه Le monde Romain . Victor chopot (228)

[4] (میترپدات اوبانور) نه اودور زه بناق ص 30

[5] لوبا اوچنچی کتاب

بالاخره اسکندرک قوماندانلرندن (آنتیفون) ایله (ئومهن) اراسنده عجاربه باشلادی . و (ئومهن) مغلوب و مقتول اولدی .

بو حادثه بی متعاقب قاپادوقیا آنتیفونک نفوذی آلتنه کیرمشمسده (315 - 316 ق م) ایسوس عجاربه سنده آنتیفونک مغلوب و مقتول اولماسی اوزرینه (301 ق م) قاپادوقیا (سهله فکوس نیقاتور) ک اداره سی آلتنه کیردی .

ارمنستانه فرار ایدره ک اوراده ئولن (آریارات) ک اوغلی ، اره نستان قرالی (آردوات) ک معاونتیه قاپادوقیایی سلفکوسک حاکمیتدن قورتارمغه موفق اولمش و اوچنجی (آریارات) اسمنی آلهرق اجرای حکومت ایتمشد .

دردنجی آریارات سوریه قرالی (آنتیوخوس) ک دامادی ایدی . آنتیوخوسک رومالیله قارشی یاپدی عجاربه ده قانن پدینک طرفنی التزام ایتمش فقط نتیجه مەکوس ظهور ایدوب غالاتیایی اشغال ایدن رومالیلرک قاپادوقیایی شهید ایتمکده اولدق لرینی کورونجه روما قوماندانی (مانلیوس) ه سفیرلر کوندرمه ک مصالحه ایتمک مجبوریتنده قالمشدی . برغمه ک توسطیله صلح عقد ایدیلدی . بو صورتله قاپادوقیاده رومانک متفق لری اراسنه کیردی . دردنجی آریارات وفاتنه قدر بو اتفاقه صادق قالدی .

دردنجی آریاراتک وفاتی متعاقب یرینه کچن اوغلی ، سوریه حکمداری ایکنجی (ده متریوس) طرفندن حایه ایدیلن برقیب ایله قارشیلانمشدی . (اوروفرن) آدنی طاشیان و آریاراتک قرده شی اولدیغنی ادعا ایدن بو آدم (158 ق م) ده تختنی ضبط ایتمک و آریاراتی حکومتمدن اوزاشلاشدرمغه موفق اولدی .

رومانک صادق متفق اولان آریارات سه ناتونک معاونتی رجا ایتدی . سه ناتو قراللیک ایکیه تقسیمه فرار وری ؛ فقط بو صیراده برغمه قرالی ایکنجی (آنتال) بوقراری نظر دفته آلمایاراق اردولری قپادوقیایه ادخال ایله آریاراته تختنی اعاده ایتدی .

(133 ق م) ده برغمه حکمداری اوچونجی آنتالک وفاتی متعاقب بو حوالیده اجتماعی اختلال ماهیتی عرض ایدن برقیام واقع اولدی :

اوچنجی آنتال وصیتنامه سنده خزینهلری و مالکانهلری رومالیله ترک ایدیلوردی . سابق حکمدار (ئومهن) ک ، برغمه تختی اوزرنده وراثت ادعا ایدن غیر مشروع اوغلی (آریستونیک) وصیتنامه احکامنی قبول ایتمدی . فقیرلری و اسیرلری حریت و مساوات اساسلرینه استناد ایدن بر حکومت تاسیسی وعدیله اطرافنه طوپلادی . میزیا و قاریاده ده یاردیجیلر بولدی و مملکتک بر قسمی ده الله ایتدی . روما ، انجیق (130 ق م) تاریخنده قیامی باصدیرمغه و آریستونیک اسیر ایتمک موافق اولدی . رومالیله پاپیلاغونیا قرالی (پیله مهنس) و قاپادوقیا حکمداری (آریارات) پونت حکمداری بشنجی (میتیدات) یاردم ایتمشدی . صوک عجاربه ده آریارات مقتول دوشدی و اوغلی ، آلتنجی آریارات اسمنی آلهرق قاپادوقیا تختنه اوطوردی .

آلتنجی آریارات پونت حکمداری آلتنجی (میتیدات اوباتور) ک همشیره سی (لااودیسسا) ایله ازدواج ایتدی .

میتیدات ، قاپادوقیایی الله ایتمک ایچون آلتنجی (آریارات) ی اولدورتدی (۱۱۲ ق م) . فقط آرزوسی

تحقق ایتمدی؛ همشیره سی لاودیس کوجوک اوغلی یدنجی (آریارات) نامنه اداره یی الیه آلدی. میتیدات همشیره سنده اورتادن قالدیرمق ایستدی. بونی حس ایدن لاودیسا پینیا قرالی (نیقومهده) ی یاردیمنه جاغیردی واونسکه ازدواج ایتمدی.

(۱۰۰ ق م) ده دوغرو میتیدات قاپادوقیایی اشغال ایتمدی. برملاقات اثناسنده یدنجی (آریارات) ی کندی ایله اولدوردی وکندی اوغلانی (آریارات) نامیله قاپادوقیا نختنه چیقاردی. قاپادوقیا برمدت سوکره (میتیدات) قارشی عصیان ایتمدی ویدنجی (آریارات) ک فرده شی قرال اعلان ایله دی. فقط بویکی قرالده چوق کچمه دن وفات ایتمدی. (95 ق م) سوک قرالک وقاتیله (آریارات) خاندانی سوندی و برخیلی مجادله دن سوکره رومالیلرک مداخله سیله (آریو بارزان) اسمنده بر قاپادوقیایی قرالغه انتخاب ایلدی (92 ق م)

حریص پونت حکمداری میتیدات بوتاریخدن سوکره رومالیلرک حایه و معاوانته مظهر اولان قاپادوقیایه ترض ایتمکدن واز کچمه دی. حتی (میتیدات) ک دامادی و متقی اولان ارمنستان قرالی (تیران) ک بر آقینی اوزرینه (آریو بارزان) فراره و رومالیلره التجایه مجبور قالدی. (میتیدات) تکرار اوغلانی قاپادوقیا قرالی یلدی.

بالآخره مشهور روما قوماندانی (پومپه) قاپادوقیایی ضبط، (آریو بارزان) ی نختنه اجلاس و کلیکیایی ده قاپادوقیایه الحاق ایتمدی.

برنجی (آریو بارزان) ک وفاتیدن سوکره رینه کچن اوغلی ایکنجی (آریو بارزان) جلوسنی متعاقب قتل ایلدی. اوغلی اوچونجی (آریو بارزان) باباسنه خلف اولدی.

بوذاتی (چیچرون) حایه ای دیوردی. [1] اوچونجی (آریو بارزان) پونت حکمداری آلتنجی (میتیدات) ک هجوملرینه قارشی رومالیلرک حایه سی سسایه سنده مملکتنی مدافعه ایله بیلمش وینه رومالیلرک مظاهرتیله بر آرائق قاپادوقیا حدودلرینی (سینوب) قدر توسیعه موفق اولمشدر. (میتیدات) ک (پومپه) یه مغلوب اولراق اتخار ایتمی اوزرینه قاپادوقیایه رومانک حایه سنده برحکومت تشکیل ایتمیشدر.

(آریو بارزان) ، سه زارک تولومندن سوکره طرفدار و مخالفلری آراسنده باشلایان مجادلایه بیطرفلغنی محافظه ایتمیکی ایچون انطولیده احرا ی حرکات ایدن (بروتوس) طرفندن قتل ایلدی. (فاسیوس-بروتوس) اردولری قاپادوقیایی یاغما ایتمدی.

(آریو بارزان) ک رینه قارداشی اونونجی (آریارات) کچدی فقط چوق کچمه دن اوده قتل ایلدی و (آنطوان) ک معاوانتیله (قومانان - البستان) پرنسی و (بلون) معبدینک باش راهبی اولان (آرکلاؤس) ک اوغلی (سزیتا) قاپادوقیا قرالی اولدی.

[1] سه نانو، پروفونسول اوله رق آسبایه کلن (چیچرون) . آریو بارزانی نوصیه ایتمدی. نوصیه نامه ده (قاپادوقیا قرالک بقای سلطنتنه سه نانو واهالینک بو یوز اهمیت عطف ایتمکلیری) یازیلدی. آریو بارزان آغلاپه رق برادرینی قومانان باش راهبنک کندیسی علیه فیش قرتدیغندن بحث ایله چیچرونندن معاوانت طلب ایتمدی. چیچرون اوکا عسکر و بردی [لویا-نصل 4]

(سیزی‌نا) نك و فائنده اوغلی (آرکلاؤوس) یرینه کجدی . ایمپراطور (آوغوستوس) بونك مملکتنه پسیدیا ، کیلیکیا و کوجوک ارمنستانی علاوه ایندی [1]
 (آرکلاؤوس) پونت پوله مونیاق قرالیجهسی (پتودورس) ایله ازدواج ایدهرك اونك مملکتی ده آله کچیدی .

آرکلاؤوس ، آلی سنه حکومت سوردی . روما ایمپراطوری (تبه‌ریوس) آرکلاؤوسی رومایه جلب وقاپادوقیادن عزل ایندی . بوندن بشقه متبوعنه قارشی خیانت جرمیله اتهام ایدهرك اعدام ایندیرمك بیه ایته‌دی . فقط (آرکلاؤوس) ك اختیارلغه حرمت ایدیلهرك جزا تطبیق ایدیله‌دی . آرکلاؤوس (۱۷ ق م) تاریخنده محبسه وفات ایندی .

قاپا دوقیا (تبه‌ریوس) زماننده صوری استقلالیه ده قایب ایندی ورومانك برولایقی اولدی . پونت ، رومالیرك اواره‌سنه کجکدن صکره اوچ قسه آیریلشدی : گالاتیا پوتی ، پوله‌مونیاق پوتی ، قاپا دوقیا پوتی . (وئ‌سپازیون) قبل‌المیلاد (170) سنه‌سنده قاپا دوقیانك حدودینی قره‌دکزه قادار کیشله‌تیرك بو اوچ پوتی برلشدیردی وقاپادوقیایه بر (له‌غا) یعنی وکیل تعیین ایندی . بیزانسلیلر ابتدا بوتشکیلاتی محافظه ایندیله . فقط سکزنجی عصرده اناتولینك مدافعه‌سی نقطه نظرندن بوتشکیلاتی دکشدرمك ایجاب ایندی .

اناتولی ، عسکری احتیاجلر ، مدافعه شرطلری دوشونولهرك بر طاقم (تما) لره تقسیم ایدیله‌دی . نه‌مالرك باشنه والیک و قوماندانلق صلاحیتلریله یوکسک برر مأمور تعیین ایدیله‌دی . بوته‌مالردن بری قاپادوقیا ایدی . بیزانس ایمپراطورلنك حاکیمی ائشاننده قاپا دوقیا بر مدت ایرانیلر ، یدنجی عصرده عربلر طرفندن اشغال ایدیله‌دی . فقط بو اشغاللر دواملی اولمادی بیزانسلیلر بوحوالی بی استراده موفق اولدیله ، واون برنجی عصرک اورتالرینه قدر محافظه ایندیله .

(1071 م) تاریخنده آلب آرسلانله ایمپراطور (دیویژن رومانوس) اراسنده وقوعبولان و آاناتولی تاریخی نقطه نظرندن فوق‌العاده حائر اهمیت اولان (ملازکرد) محاربه‌سنی متعاقب قاپا دوقیا شهرلری برر تورکرلر طرفندن ضبط ایله‌دی .

[1] روما ، گالاتیا ، لیکیا ، قبادرقیا ، بافلاغونیانك استقلالرینه دوقونمامش حتی پونت قرالینك برقسمنی ده تحیلری آراسنده تقسیم ائتمسدی کرک (بومیه) و کرک (سه‌زار) و آوغوستوس بومدبرانه سیاستی دکشدرمه‌مشلردر .

ایکینجی قسم

تورک استیلا سندن اول

سیواس شہری

بعض اثرلرہ نظرآ [1] رومالیردن اول (سیواس) ک بولوندیجی موقعده (قایرا) آذندہ [2] برقلعہ موجودکن داہا سوکرالری عینی اسسی طاشیان برشہر تشکلہ باشلامش ، آلتنجی میتریدات بر سرای یاپدیرمق صورتیلہ بوراسنی شرفلندیرمش ، پومپہدہ میتریداتی مغلوب وبو حوالیدہ روما حاکمینی قطعی صورتہ تاسیس ایتدکن سوکرہ شہرہ (دیوپولیس) یاخود (دیوس پولیس) یعنی (معبود شہری) اسمنی ویرمشدر . [3] پونت قرالی (پولہمون) ک زوجہسی اولوب زوجنک وفاتندہ آنک مملکتہ وارث اولان (پیتودوریس) [4] (دیوپولیس) ی تعمیرواحیا ایدہرک مشہور (اوکوست) ہ حرمت مخصوصہ اولاق اوزرہ بوشہرہ (سہ باست) آدینی ویرمشدر . سہ باست ، قدیم یونان لسانندہ (اوکوست شہری) دیمکدر . [5] اورفالی ماتبو وقایعنامہ سنہ

[1] دسیونہر تہیل ، بویہنک تاریخ وجغرافیا لہنی ، مولتکنک مکتوبلری .

[2] قایرا میتریدانک روما قوماندانی (لوکولوس) ہ قارشى قطعی بر مغلوبتہ اوغرادینی موقعدر . یقومہ دیادہ قبل المیلاد (78) سنہسی یازندہ انقصاد ابدن بر مجلس حرب پونک اشغالہ قرار ویرسی اوزرہ (لوکولوس) میتریدانک مملکتلرینہ داخل اولدی . شمالی قومانہ - راہیبیلہ آکلاشہرق قابا دو قیا واسطہ سیلہ اردوسنک اطاشہسی نامین و (آمیزوس = سامسون) ی محاصرہ ایتدی . بو محاصرہ دوام ایدرکن چتوندہ قایرادہ میتریداتہ قارشى اہمیتلی برظفر قازاندی . پونت حکمداری زوجہلرینک قتل امرینی بردکن سوکرا ازمستاتہ فرار ایتدی . (71) دہ لوکولوس قایراہ کیردی ومیتریدانک خزینہلرینی ضبط ایتدی .

[3] (لونی حالفن) (وفلیب سانیق) ک ادارہلری آلتندہ انتقار ابدن تاریخک اوچونجی جلدندہ (اندرہ یقانیول) قایراہی نیکسارک اسکی اسسی اولہرق گوستریبور . (صحیفہ 347)

[4] پیتودوریس ادیلردن یسالی بیرینک فیزی و (سترابون) ک روایتہ کورہ (پونت) قرالی (پولہمون) ک زوجہسی ایش . بالاخرہ قاپادوقیا قرالی (ارکلاٹوس) ایلہ ازدواج ایتسی اوزرینہ پونت وقاپادوقیا حکومتری برلشمش ورومانک جاہسی آلتندہ بر بووک حکمدارلق تشکیل ایتمشدر .

[5] لوبانک کوچوک آسیاسی ، مولتکنک مکتوبلری ، (مالک برون) ک جغرافیاسی . (اوکوست ٹوم) یونانجی (سہ باست) یون (شہر وایالت مبدی معناسی افادہ ایدہر . شرق ایالتلری میڈلینک اک مشہوری ، آقرہ (سہ باست ٹون) ی در . بودوردہ یاشامش اولان امامسہلی (استرابون) (سہ باست) ی قاپادوقیانک باشلیجہ شہری اولانی اوزرہ ذکر ایدہر .

نظراً (واسپوراغان) یعنی وان حوالیسندہ اجرای حکومت ایدن (آرچہرونی) خاندانی حکمدارلرینک صوکنجیسی (سنہ کریم‌ژان) میلادی (1021) سنہ‌سندہ سلجوق تورکاری طرفندن تعجیزایدلیدیکندن مملکتی بیزانس ایمپراطوری ایکنجی (بازیل) * ترک ایدرک مقابلندہ قاپادوقیادہ کائن (سیواس) شہری آلدی . سیواسدہ سنہ کریم‌ژان ، اوغلی (داوید) و انک اوغللری (ادم) ایله (ابوسهل) اجرای حکومت ایتمشدر . [1]

اورقالی ماتیو ، بوتاریخندہ سلجوقلرک اناطولیئی استیلالری مقدمہسی اوله‌رق یاییلمش اولان آقینلردن برینی شو صورتله تصویر ایدیور :

« سلطان طوغرولک دیوانندن کلن اوچ جانوار [2] طرفندن بر چوق ولایتلر باغما و تخریب ایدیلش بوئلرک اہالیسی قسماً قلیجندن کچیریلش وقسمآدہ تخت اسارتہ آلمشدر .

بو اوچ غدار امیر قوتلرینک باشندہ اولوم علامتی اولان باراقلر طاشیہ‌رق [3] نفوسی کثیر وکوزل برشہر اولان (سیواس) اوزرینہ یورویدیلر .

بوئلرک نمرہ‌لری کولک کورولتوسی کچی طرفاقلرلہ انعکاس ایدیورودی . تورکر ؛ بالخاصہ (سنہ کریم‌ژان) ک اوغوللری (ادم) و (ابوسهل) ی اللہ ایتمک ایستہ یورودی . فقط بو پرنسلر تورکرک یاقلاشمقده اولدقلرینی خبر آلیر آلاز ارکان ومعتلرندن بر جم غفیرلہ سیواسک جنوب غریبسندہ (قوادانق) * قاجدیدلر .

عیدتجلی یورطوسی اوروجنہ تقدم ایدن بازار کونی سیواس محاصرہسی قتل عام ایله برلکدہ باشلادی . سیواس شہرینک استحکاملری اولماقلہ برابر دین دشمنلری [یعنی تورکر] و ہلہ اولادہ شہرہ کیرمکہ جسارت ایدہمہ‌دیدلر ؛ چونکہ بیاض قہلاری اقلرک اوستندہ یوکسلن کلپسالری اوزاقدن کورونجہ بونلری چادیر سانمشلردی . فقط الداندقلرینی اکلانجہ درحال بویوک برغیظ وتہورلہ اللہک خرسینلرہ قارشلی اولان حدت وانفعاقلہ اجرا واسطہسی اولدیلر و بیکلر جہ نفوس اولدوردیلر . ہک چوق غنائم ، ارکک وقادین بیکلر جہ اسیر آلدیلر . بووقمہدہ تورکرک آلدقلری آلتون ، کوموش ومجوہرات ایلہ ایچی وکرانہا قوماشلرک مقدارلی ہر درلو تخمینک فوقندہ در . چونکہ بو شہر اوزامان ارمنستان حکمدارلرینک مرکزی ایدی .

ماتیو سوزلرینہ شو صورتلہ دوام ایدیور :

« اونہ مدہش کوندی ! برلظہ ایچندہ سیواس شہریلہ اطرافندہ کی اووالر باشدن باشہ قان دریاسنہ دوندی . شہرک سورلرینی قطع ایدوب کچن ایرماق اودقیقہدن اعتباراً براق بر صو حالندہ دکل ، قیرمزی برقان نہری اوله‌رق آققہ باشلادی . ہک چوق کیمسہلر آئندہ پانوب محو اولدی . برچوق اصیل وممتاز آدماملر اولوم ضربہ‌لرینہ اوغرایرق افول ایتدیلر . بیکلر جہ کلپسا آلہولر آراسنندہ چوکدی ، برچوق طاہلر اسیر ایدیلہرک ایرانہ سوق اولوندی . بر ایکی ساعت ایچندہ او قوص قوجہ سیواس بانغیندن چیقمش برقولوبہ منظرہسی آلدی . دین دشمنلری [تورکر] بورادہ سکز کون قالدقدن صوکر مملکتلرینہ دوندیدلر . »

[1] (سنہ کریم‌ژان) میلادی [1026] ویا (1027) سنہ‌سندہ وفات ایتمشدر .

[2] ماتیو بونلری (صاموخذ Samoukhd) و (امیرقافہر Kapher) و (کی‌جائی جی Kilyajidji) کی محرف اسملر آئندہ ذکر ایتمکدہ در .

[3] عباسیلرک قولاندقلری سیاہ باراتق اولمالی .

سیواس آقینی ارمنی قومینک 508 سنهسنه تصادف ایدن (1059) ویا (1060) میلادی سنهسی مارتندهدر (هجری 452)

ماتیو پک متعصب بر اهاب اولدیفندن اثرنده تورک قوماندانلری حقنده غلیظ نصیرلر قوللامش و خرسقیان زادگانخی ییلدیزاره تشبیه ابله مشدر . [1]

ماتیو وقایعنامه سنده ؛ بیزانس ایمپراطوری (دیوژن رومانوس) ک (1071) میلادی سنهسنده سلجوقی حکمداری (آلپ آرسلان) له حرب ایتمک اوزره (سیواس) ه کلدیکی زمان ارمنی پرنساری (ادوم) ابله (اوسهل) طرفلرندن استقبال ایدلدیکنی فقط ایمپراطورک، میتک تحریکاته قاپیلهرق ارمنیاره قیزدیغنی، سیواس شهرینی یاغما واهالیسنی قتل عام ایتدیریکنی بازار . [2]

(ادوم) ابله (اوسهل) ک 1080 میلادی سنهسنده بیزانس ایمپراطوری (نیکفور) طرفندن قتل ایتدیریلمی اوزرینه سیواس وحوالیسنک یکیدن بیزانس دولته انتقال ایلدیکی ده ماتیو وقایعنامه سنده مخرردر. [3] بیزانسلیلر زماننده (سهباست) بر ولایت، سکزنجی عصردن اعتباراً (تاما) مرکزی اولدیگی کبی قاپادوقیاده تاسیس ایدیلن اوج مترو پولیدلکدن بریکده مرکزی ایدی . [4] هامهر، تورک استیلاسی زماننده سیواسک یوز بیکن فضلہ قومی حاوی مستحکم بر شهر اولدیغنی بازار . [5]

شیمدیکی سیواس شهرینک اسکی (سهباست) ک موقعنی محافظه ایتدیگی ظن اولونمقدهدر. اصل (سهباست) ک سیواسک اوج ساعت شرفنده قیزیل ابرماق حوارنده بوغاز کوپرسنک اونه طرفنده (غوراز) کوی حوارنده اولدیغنی سوبله نیورسهده اوراده بیزانس آثاری بقایاسندن باشقه رشیشی کورولمه مکدهدر . یکی تدقیقاتک نتیجه لرینه انتظار آ (سهباست) ی شیمدیکی سیواس موقعی اولهرق قبول ایتمک ضروریدر . [6]

[1] ماتیو وقایعنامه سی . دولوریه فرانزجه ترجمه سی . بوفراسزجه ترجمه عمومی کتبخانه ده (205) نوسرو ابله مقیددر . بواری اسماعیل حامی پک تورکجه به ترجمه ایتلرسدهده طبع ایدبله مشدر .

[2] ماتیو وقایعنامه سی فرانزجه نسخه صحیفه 106

[3] عینی اثر صحیفه 375 .

[4] شارل تکسیه نک کوچوک آسیا ترجمه سی ج 3 ص 95

[5] هامهر تاریخی ترجمه سی ج 2 ص 43

[6] سیواس و دیوریک قورپوسی .

تورکلر زماننده

سیواس شهر و قلمه سی

سیواس؛ تورکلر زماننده اناطولینک مستحکم، معمور، تجارتگاه شهرلرندن بری ایدی. زکریای قزوینی (آثارالبلاد) اسمنده کی اثرنده بو شهرک میوه و سائر حاصلاتک مبذول اولدیفنی حنفی المذهب تورکلرندن مرک اولان اهلینک تجارتله مشغول و ذوق و صفایه دوشکون اولدقربی بازار. ینه عینی اثر (سیواس)ه چوق قاریاغدیغندن و بویه قارلی زامده قوشلریم ویرمک اوزره بروقیه ترتیب ایدیش اولدیغندن و هر طرف قارله قابلی اولدینی زمان شهره التحا ایدن قوشاره بو وقفک حاصلاتندن یم آلنرق داملره سرپیله یکنندن بحث ایدره.

مستوفی (زهةالقلوب) نامنده کی اثرنده سیواسک بشنی اقلیمدن معظم بر شهر اولدیفنی بیان ایدره. [1]

طریق الرشاد، تقویم البلدان و صبح الاعشی اسمنده کی اثرلر سورله محاط بویوک بربلده اولان سیواسک بر اوورده و قزیل ایرمه یارم فرسخ مسافهده بنا ایدلدیکنی، بو شهرده مسافرلر ایچون یکریمی درت خان بولوندیفنی، قیشنک شدتلی و آناجنگ آز اولدیفنی سویلیه رک سیواسک تجارتله معروف بلده لردن اولدیفنی ذکر ایدرلر. (مناظرالعوامل) اسمنده کی اثرده همان یوقاریده کی مطالعه بی اقتباساً بازار.

سیواسک صوف و پاموق تجارتنک مهم اولدیفنی (زهةالقلوب) و سائر اثرلر بیان ایتمکده درلر. [2] تقریباً (740) تاریخلرینه دوغرو (سیواس) ی زیارت ایدن (ابن بطوطه) بوشهر حقنده شویله مطالعه بیان ایدیور:

« سیواس : عراق ملکینک بلادندن اوله رق اقلیم رومده بولنان شهرلرک الک بویوکیدر. امرا و عمالی

[۱] طاش باصمه یله مطبوع نسخه من 161

[2] « حاصلش غله و میوه و ینه باشد. صوف سیواسی مشهور است. از آنجا می آورند » زهةالقلوب جهانما، بهرام دوشقنک جغرافیاسی، رفاهه بکک جغرافیاسی.

اوراده اقامت ایدر . بلده نك طرزبناسی كوزلدر . سواققاری واسم و جاشولری مزدحدر . اوراده (دارالسیاده) نامیه مدرسه یه مشابه بر منزل واردركه شرفادن یشقهسی اورایه مهمان ایدیلز . نقیب اشرف منزل مزبورده ساکندر . شریهر دارالسیادهده اقامت ایتدكجه ما كولات ، مفروشات خدم وسائره ویریلدیگی کی عزیمتلازنده زاد راهلری اعطا اولنور . [3]

سیواس قرون وسطی دهده اهمیتنی ضایع اجمهش ، دانشمندلبره سلجوقیلره ایلخانیلر زماننده روم ایالتنه (اردانا) وقاضی برهانالدین دولترینه مرکز اولمش و عثمانلی اداره سنه كچدكدن سوكرده ایالت و ولایت مرکزی اتخاذا ایدلشدر .

ابن عربشاه (عجائبالمقدور) اسمنده کی اثرنده ، سیواسك دمیرلك طرفندن تخریبندن اولگی حالی شویله تصویر ایدیلور :

« بو شهر الك كوزل بر اقلیمده اولوب شهرلك الك مكملی ایدی . مستحکم ومعمور اینیهسی ونقبس آثار قدیمهسی ومعباد و خیراتیله مشهوردی . صوبی كوزل و هواسی امرحیه موافقدی . اهالیسی ده خلقك حشمتیلر ننددی . دائماً توقیر و احتشامه ، اسباب تكلف واحترامه آلبشمشدری .

بو شهر شام ، آذربایجان و روم مالکی حدودلرینك نام اورتاسنده ایدی . شیمدی ایهه [یعنی دمیرلكك تخریبندن سوكره] حادثات فلکله متغیر اولمش و اهالیسی ده اوتیه بریه داغیلشمشدر . غایت كوزل آثار عمرانی محو اولمش ، كاشانهلری ییقلشمشدر » [4]

سیواس اناطولی سلجوقیلری زماننده وقت وقت مرکز حكومت وظیفه سی ده كورمشدر . نفس سیواسك علاءالدین كیقباد زماننده یوزیکرمی بیک نفوسی واردی [5] . مدرسهلری ده اوزمانه كوره بر دارالفنون حكمنده ایدی .

روایته كوره سیواسك شقایه مدرسهی قارشیمسنده برنجی (عزالدین كیاوس) ك قصری وارمش . ینه سیواسده پاشا فابریقهسی [خلیل رفعت پاشا فابریقهسی] حوارینده (مهر وفا) آدی ویریلن محله سلجوقی حكمدارلرینك یازلق قصرلری اولدینی تواتراً معلومدر . برنجی عزالدین كیاوسك اوزون مدت سیواسی مرکز یابدینی نظر دقه آلتنجه و (قطب الدین ملكشاه) ایله دوردونجی قلیچ ارسلانك سیواسی ولو موقناً اولسون مفرسلطنت اتخاذا ایتدكگری دوشونولونجه بو قصرلر حقدنه کی منقولانك صحتنی قبول ایتمكده محذور یوقدر . سیواس شهری ، عثمانلی دولتی تشکیلاتنده ایالت مرکزی ایدی . قانوننامه سلیمانی اوزره وزیرینك خاصی دوقوزیوز بیک آقهدر . قرق سکز زعامتی ودوقوزیوز یكرمی سکز تیاری واردی . سیواس ایالتك حدودی شرقده ارض روم و دیاربکر جنوبده مرعش و قره مان غربده قرمان و اناطولی ایالتلری شاهده قره دكز ایدی . سیواس ایالتی ؛ آماسیه ، بوز اوق ، جانیک ، چوروم ، دیوریک ، عربکیر ، ورده مرکز سنجانخی اولوق اوزره یدی سنجانقدن متشكلیدی .

[3] ابن بطوطه سیاحتنامهسی ترجمهسی (ج 1 ص 326)

[4] عجائبالمقدور (نورعنائیه کتبخانهسی نومرو 3393)

[5] روم مورخی (قانوندیل) ده سیواسك نفوسك یوزیکرمی بیک اولدینی بیان ایتمش . (هامه ترجمهسی ج 2 ص 43)

سیواس ایالتی مسمور و خراب اون یدی قلمه یه مالکدی و مکمل تجهیزاتیه دوقوزبیک قدر عسکر چیقاردی [6].

ماره شمال مولتکه ، سیواسک منبت فقط آغاجسر بر وادینک ایچنده اولدیغنی و خاهلرینک اوزه ری طوپراق ایله اورتولو تراچهلردن عبارت بولوندیغنی و سیواسده کی قدر هیچ بریده چامور کورمدیکنی سوبیلرک مطالعه سنه شویله دوام ایدهر :

« آشاغی قلمه نك شابان دقت خرابلرینی كزدم . هیچ بریده هیچ بر غوتیک کلیساده تورك جامعی حبه سنك ارانه ابتدیکي زنکین ، اوماجلیق صنعتی کورمه دم [7] . هرطاشده ، اگ ماهرانه بر صنعت عرض ایدن اوماجلیق آناری کورولور . قاپوسی تصور اولته بیلیر ظرافتک ، کوزللك بوتون ایجه لکرینی محتویدر . چیچک ، پارق شکلری و عرب اصولنده اشکال اک اوفاق سطحنی تزیین ایله مکده و بوسیبله هیئت مجموععی اک آهنگدار منظره عرض ایتمکده در . » [8]

(مائه رون) سیواسک مرمردن پاپش اسکی جامعی ایله کاروانسرایندن و عمومی هاملرینک معمارلنک ظریف برنمونه سی اولدیغندن بحث ایدر [9] .

اولیا چلی زیارتی ائشاننده سیواسک یوز قرق قدر ایلك مکتبی اون سکز خانی ، قرق بش چشمه و بیك دکانی حاوی بر بدستانیه هام چارشو و بازارندن بحث ایتمکده در . [1]

(1826) ده سیواسی زیارت ایدن (فوتانیه) بوتاریچنده سیواسک سکز بیك خانه دن مرکب اولوب قرق بیك نفوسی اولدیغنی یازمقده در [2] .

سیواس حال حاضرده سیواس ، دیوریک ، دارنده ، زارا [قوچکیری] قانغال ، شارقیشه [تنوس] کورون ، قوچ حصار [حافیک] بیلدیز ایلی [یکی خان] قضالری حاوی برولایندر . ولایتک عموم نفوسی صولک تحریره کوره (329741) و مرکز قضا سنک ایسه (56180) در . اسکی اهمیتنی غائب ایتمش اولان سیواس شهری (صامسون - سیواس) (آنقره - سیواس) دمبر یوللرینک یاپیلیمنی متعاقب پارلاق و مهم بر مرکز اولمغه نامزددر .

سیواس استقلال مجادلاتنک باشلانمقچنده ملی موحدیتجر نقطه نظرندن پک مهم قرارلرک اتخاذا ایلدیکی بر شهر اولمقده تورک تاریخنده بو یوک بر اهمیت قازانمشدر .

مبارکه نك عقدی و (15 مایس 1335 = 1919) ده یونان اردولرینک از میری اشغالی اوزرینه اناطولی یه کچن بو یوک غازی مصطفی کمال حضر تلرینک ریاستری آلتنده ارضروم و آتی متعاقب سیواسده طوبلانان قونقره ملی قیام و حرکتک اساسات و غایه لرینی بوراده تثبیت ایتمشدی .

[6] بهرام و مشق نك جغرافیسی . اولیا چلی ، سیواس ایالت عسکری مقداریی اون بیك اولوق قید ایدهر .

[7] آشاغی قلمه ده کی آناری ذکر ابتدیکنه کوره بحث ابتدیکي جامع چفته مناره اولمیدر .

[8] مولتکه نك مکتوبلری (ص 162) عمومی کتبخانه ده کی مطبوع نسخه .

[9] جغرافیای عمومی ص 44

[4] (ج 3 ص 202 ، 203) اولیا چلی نك ذکر ابتدیکي مکتب عددی مبالغه لی اوله کرک .

[2] (صحیفه 169 ، 170) Voyage en Orient فوتانیه نك